

Postázott művészet

Fura népek a mail-artisták...

Különös kinézetű küldeményekkel terrorizálják a postásokat, légitáraszagokat koldulnak a postahivatalokban, virtuális államokat alapítanak, bélyegeket és bankjegyeket nyomtatnak a saját arcképeikkel. Folyamatosan kommunikálnak egymással, magukkal, a világgal. Munkáikkal gyakran egy időben több kontinensen is jelen vannak.

Szakadatlan művészeti fesztivál, ahogy a belga Guy Bleus nevezte. Globális művészeti barátság, mondta róla az angol Michael Leigh. A mail-art postán küldött művészet. Csereakció, amelynek csak a posta törvényei szabnak határt.

Hogy mikorra datálható pontosan eme világhálózat születése, arról megoszlanak a vélemények, hiszen már a dadaista művészek is kommunikáltak egymással a posta útján; leveleket, képeslapokat, dadaista módon konstruált kis képeket küldtek egymásnak. Ez később Ray Johnson jóvoltából – aki 1962-ben megalapította a New York Correspondence Schoolt – önálló művészeti mozgalommá vált: megszületett a mail-art.

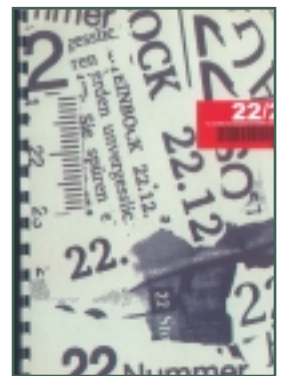
Ray Johnson add & return-küldeményeit a címzettnek ki kellett egészítenie saját ötleteivel, majd vissza-, illetve továbbküldenie egy másik művésznek, aki ismét hozzárajzolt, vagy festett, ragasztott, pecsételt valamit. Sokféle irány hajtott ki az ősforrásból: a kommunikáció kitenyészttette a művészbélyeg-készítőket, pecsétmetsző művészeket; unikát kollektív magazinok születnek postán érkezett munkákból; kis objektvek, művészkönyvek utaznak nap mint nap szerte a világban.

A művészek által világmúzeummá vált a nemzetközi postai hálózat. A vasfüggöny idején sok művésznek a mail-art volt az egyetlen kapcsolata nyugati kollégáival. Nagyszerű munkák és kiállítások születtek, hosszan tartó barátságok alakultak ki ezekben az időkben. 1995-ben Ray Johnson véget vetett életének, és a korszak nagy pionírjai közül is sokan kiszáltak a hálózatból, hogy más mezsgyéken kamatoztassák kreativitásukat.

Akik maradtak, azóta is szeretettel segítik az utánuk jövő nemzedék alkotóit, akiknek száma egyre szaporodik. A kommunikáció és a sokszorosítás frontján bekövetkezett forradalmi változások harmonikusan beleúsztak a mail-artba is. A számítógép, a szkennerek és nyomtatók használata újabb lehetőségeket kínál az önkifejezésre.

A legtöbb művésznek ma már saját internetportálja van, ahol közzétehetik az aktuális projekteket, és amelyen időszakos kiállításokat is rendeznek e-mail-art-munkákból, de ettől a postai úton folyó kommunikáció intenzitása nem sokat változott. A küldemények furcsaságán csodálkozó postások, a néha hosszadalmasan kóborló küldemények kalandos útjai, az útjuk során rájuk kerülő postai pecsétek vámcédulák mind gazdagítják a munkákat. A postán küldött alkotásoknak kiterjedésük van, anyagszerűségük, illatuk. A piratlanság emelkedő korszakában a művészek

▼ **Művészbélyeg**
gumimetszetkollázs

▲ **Assembling Magazine „22”**
22 művész eredeti, számozott és szignált lapjaiból készült unikát kiadvány. Az alkotók eredeti példányt kapnak a kötetből.

halálára újabb lehetőségek nyíltak az önkifejezésre.

A legtöbb művésznek ma már saját internetportálja van, ahol közzétehetik az aktuális projekteket, és amelyen időszakos kiállításokat is rendeznek e-mail-art-munkákból, de ettől a postai úton folyó kommunikáció intenzitása nem sokat változott. A küldemények furcsaságán csodálkozó postások, a néha hosszadalmasan kóborló küldemények kalandos útjai, az útjuk során rájuk kerülő postai pecsétek és vámcédulák mind gazdagítják a munkákat. A postán küldött alkotásoknak kiterjedésük van, anyagszerűségük, illatuk. A páratlanság, egyediség levegőjét árasztják. A házilag készült bélyegektől a kollázsolt képeslapokon át a művészkönyvekig az összes esztétikai lehetőség korlátlanul kiélhető. Bár a mail-art szuverén módon működik, távol tartva magát a hivatalos műkereskedelemtől, a kiállításokat nem veti el. A New York Correspondence School bemutatkozó, Whitney Múzeum-beli tárlatán először kerültek közönség elé látszólag összefüggéstelenül egymás mellé rendelt postaművek. Azóta folyamatosan rendeződnek szerte a világban mail-art-kiállítások és tematikus tárlatok. Néhány éve a londoni Tate Gallery adott helyet legújabb termeiben egy állandó mail-art-tárlatnak, és leszámítva a mail-artisták saját, tetemes méretű magánkollekcióit, egyre több hagyományos műgyűjtéssel foglalkozó galériást ejt rabul a mail-art-gyűjtés spontán bája.

Mail-artistának lenni állapot. Nyitott szemmel járni a világban, közben mindig nyersanyagok után kutatni, újrafelhasználni, ragasztgatni, pecsételni, inspirációkra vadászni. Élvezetes. Megunthatatlan. A mail-art több évtizedes történetében már sokan megjósolták a hálózat halálát. Az elektronikus levelezés rohamos terjedésére való hivatkozással néhány hónappal ezelőtt a német posta megkezdte nyilvános postaládáinak megtizedelését. A mail-art életének csak a nemzetközi postahálózat halála vethet véget, de amíg mi ennyi levelet, csomagot és kis definiálhatatlan postai küldeményt hordunk világszerte a hivatalokba, nem szabadulnak tőlünk.

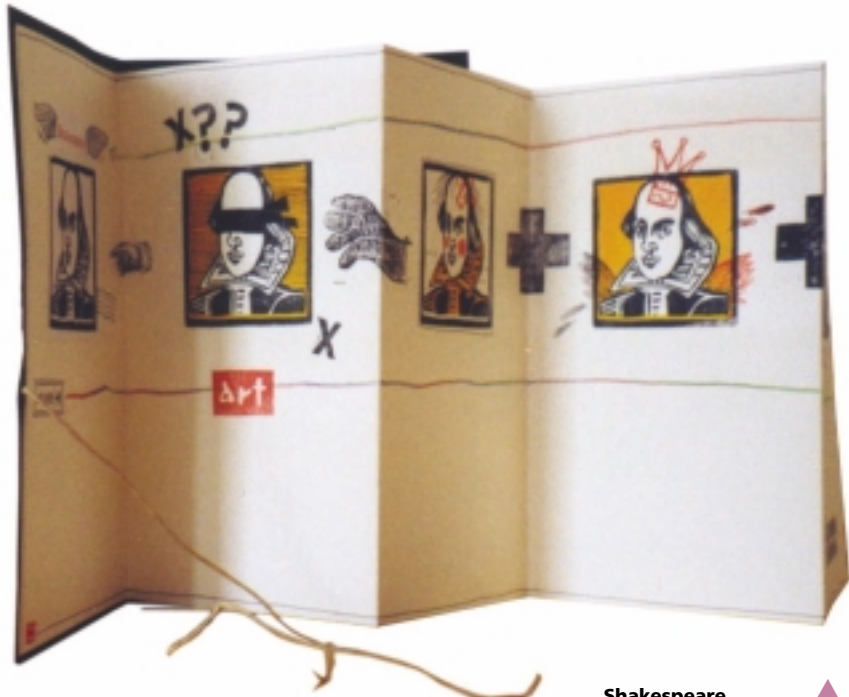
GALÉRIA

Artists Trading Card
63 x 88 mm méretű művészkártyák a baseball- és kosárlabdakártyák mintájára. Cserék, kollektív csomagok és vándorkiállítások tárgya.

A Szerző ▶

Shakespeare
Gumimetszetek felhasználásával készült leporell. A legtöbb mail-artista maga tervezi, illetve metszi pecsétjeit külön erre a célra gyártott gumitáblákba.